

ชื่อภาคานิพนธ์ : การประเมินความต้องการยกระดับฝีมือของผู้รับงานไปทำที่บ้าน
จังหวัดนครนายก
ชื่อผู้เขียน : นางภรณี ประสาทกุล
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2545

การศึกษาเรื่อง " การประเมินความต้องการยกระดับฝีมือของผู้รับงานไปทำที่บ้าน จังหวัดนครนายก" มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการรับงานไปทำที่บ้านในประเทศไทย 2) เพื่อประเมินความต้องการยกระดับฝีมือของผู้รับงานไปทำที่บ้านในเขตจังหวัดนครนายก 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการยกระดับฝีมือของผู้รับงานไปทำที่บ้านในเขตจังหวัดนครนายก และ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางการยกระดับฝีมือของผู้รับงานไปทำที่บ้าน

การศึกษานี้เน้นข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้รับงานไปทำที่บ้านในจังหวัดนครนายกจำนวน 70 ราย

ผลการศึกษา พบว่า

1. การรับงานไปทำที่บ้านในประเทศไทย ในปี 2545 มีผู้รับงานไปทำที่บ้านทั่วประเทศทั้งสิ้น 592,235 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้รับงานด้วยตนเอง มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในวัยทำงานระหว่าง 25 - 44 ปี และจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ประเภทอุตสาหกรรมที่มีผู้รับงานไปทำที่บ้านมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและสิ่งทอ อย่างไรก็ตาม การรวมกลุ่มกันของผู้รับงานไปทำที่บ้านยังมีน้อยมาก ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการรวมกลุ่มมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายและสิ่งทอเช่นเดียวกัน ในการรับงานไปทำที่บ้านมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้รับงานหลายประการ คือ ปัญหาเรื่องค่าตอบแทน ปัญหางานขาดความต่อเนื่อง และปัญหาความไม่ปลอดภัยในการทำงาน ดังนั้น ความช่วยเหลือที่ผู้รับงานไปทำที่บ้านต้องการจากภาครัฐ คือ ช่วยหางานมาให้ทำอย่างต่อเนื่อง ให้ความคุ้มครองเรื่องอัตราค่าตอบแทน และช่วยเหลือด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ

สำหรับการรับงานไปทำที่บ้านในจังหวัดนครนายก ผู้รับงานไปทำที่บ้านในจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประเภทงานรับงานไปทำที่บ้านมีทั้งสิ้น 9 ประเภท ประเภทที่มีผู้

รับงานไปทำที่บ้านมากที่สุด คือ งานถักทอพรมเช็ดเท้า สำหรับการรวมกลุ่มกัน ผู้รับงานไปทำที่บ้านส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มกัน ส่วนผู้ที่รวมกลุ่มอยู่ในประเภทงานทำไม้กวาดดอกหญ้า

2. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ในการรับงานไปทำที่บ้านส่วนใหญ่รับช่วงงานต่อจากผู้รับงานอื่น หรือคนกลาง หรือนายหน้า มีระยะเวลาที่ทำงานรับงานไปทำที่บ้านไม่เกิน 5 ปี ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้ผู้รับงานไปทำที่บ้านยังมีอาชีพหลักอื่นนอกจากงานรับงานไปทำที่บ้านด้วย ซึ่งเป็นอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวน และทำนา

3. การประเมินความต้องการยกระดับฝีมือของผู้รับงานไปทำที่บ้าน พบว่า

1) ลักษณะของความต้องการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือ ต้องการฝึกเพราะต้องการมีทักษะฝีมือดีขึ้นตามที่ตลาดต้องการ และต้องการฝึกในประเภทงานเดียวกับงานรับงานไปทำที่บ้านที่ตนเองทำอยู่ในปัจจุบัน เพราะไม่ต้องการเริ่มต้นกับอาชีพใหม่ จะได้มีทักษะฝีมือดีขึ้น และงานเดิมก็มีตลาดที่แน่นอนรองรับอยู่แล้ว และเห็นว่าการฝึกมีประโยชน์ต่องานที่ทำเพราะจะทำให้ผู้รับงานไปทำที่บ้านมีรายได้มากขึ้น และมีทักษะฝีมือดีขึ้น

2) สาเหตุของความต้องการเพื่อยกระดับฝีมือ คือ การไปศึกษาดูงาน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เคยไปศึกษาดูงาน ส่วนผู้ที่เคยไปศึกษาดูงาน ได้ไปศึกษาดูงานอื่นที่ไม่ใช่งานเดียวกับที่ทำอยู่ คือ งานทำดอกไม้ประดิษฐ์ และเห็นว่าการไปศึกษาดูงานมีความจำเป็นต่อการยกระดับฝีมือเป็นอย่างมากเพราะจะได้เรียนรู้การทำงานของกลุ่มอื่นที่ประสบความสำเร็จ และจะได้นำมาพัฒนาทักษะฝีมือของตนเองและสมาชิกในกลุ่มด้วย จึงต้องการไปศึกษาดูงานเพราะต้องการเรียนรู้ว่ากลุ่มอื่นทำอะไรบ้างที่แตกต่างออกไป จะได้นำสิ่งที่ได้เห็นมาพัฒนาทักษะฝีมือตนเองและกลุ่ม ส่วนประเภทงานที่ต้องการไปศึกษาดูงานมีสัดส่วนใกล้เคียงกันทั้งผู้ที่ต้องการไปศึกษาดูงานเดิมกับผู้ที่ต้องการไปศึกษาดูงานอื่น โดยผู้ที่ต้องการไปศึกษาดูงานเดิมเพราะอยากรู้อะไรที่เห็นมาพัฒนาทักษะฝีมือให้ดีขึ้น และอยากเห็นรูปแบบและขั้นตอนการทำงานของกลุ่มอื่นที่ทำงานเดียวกับตน ส่วนผู้ที่ต้องการไปศึกษาดูงานอื่นเพราะต้องการมีอาชีพเสริมเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น และเห็นว่า การไปศึกษาดูงานมีประโยชน์ต่อการยกระดับฝีมือเพราะจะได้นำความรู้มาปรับปรุงงานและทักษะฝีมือให้ดีขึ้น ได้เรียนรู้วิธีการทำงาน รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของกลุ่มอื่น สามารถนำมาทำเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้ และยังสามารถเรียนรู้เรื่องตลาดของกลุ่มอื่นที่ประสบความสำเร็จด้วย นอกจากนี้ยังเห็นว่า จะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานไปใช้ยกระดับฝีมือได้

3) รูปแบบการดำเนินการเพื่อยกระดับฝีมือ เห็นว่าควรรวมกลุ่มกันเพื่อจะได้มีงานทำอย่างต่อเนื่องและมากขึ้น มีช่องทางเพิ่มงานและหาตลาดได้เอง และยังมีมองเห็นถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มว่าจะทำให้คนในชุมชนมีงานทำอย่างต่อเนื่อง แน่นนอน และมั่นคง มีอาชีพเสริม มีรายได้

ได้เพิ่มขึ้น และสามารถหาตลาดได้เองด้วย ดังนั้น จึงต้องการจะรวมกลุ่มกันเป็นองค์กรเพื่อจะได้หาตลาดได้เองและมีงานทำอย่างต่อเนื่อง และมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านลักษณะของความต้องการฝึกเพื่อยกระดับฝีมือ
  - 1) จัดอบรมให้ผู้รับงานไปทำที่บ้านมีพื้นฐานการพัฒนาฝีมือที่ถูกต้องและฝึกเป็นกลุ่มย่อย
  - 2) ฝึกฝีมือในขั้นที่สูงขึ้นไปจากงานปกติเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มของตัวสินค้า
  - 3) จัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานงานรับงานไปทำที่บ้าน มีการทดสอบมาตรฐานและออกไปประกาศรับรองมาตรฐานฝีมือ
2. ด้านสาระของความต้องการเพื่อยกระดับฝีมือ
  - 1) ควรนำผู้รับงานไปทำที่บ้านไปศึกษาดูงานในชุมชนอื่นที่ประสบความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ
3. ด้านรูปแบบการดำเนินการเพื่อยกระดับฝีมือ
  - 1) ควรส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้รับงานไปทำที่บ้านอย่างกว้างขวาง และรวมตัวกันเป็นองค์กรที่ใหญ่ขึ้น เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งและเพิ่มอำนาจต่อรอง
  - 2) ควรจัดให้กลุ่มที่มีความเข้มแข็งเป็นที่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาให้กับกลุ่มที่ยังไม่เข้มแข็ง

The four objectives of the study were 1) to get the information about home work in Thailand 2) to find out the need of home workers in upgrading their skills, 3) to identify the problem of upgrading their skills and 4) to make some recommendations to upgrade their skills.

The qualitative data were gathered by in-depth interviewing 70 home workers in Nakhon Nayok Province.

The findings were briefly stated below.

1. Home work in Thailand. In 2002, the total home workers were 592,235. Most directly got the work to do at home. Their hometowns were in the Northeast of Thailand. They were female. Their ages were 25-44. They completed primary school. The type of industry in which there was the largest number of home workers was garment and textile manufacture. However, they hardly formed a group. The type of industry in which home workers formed groups was also garment and textile manufacture. Home workers encountered several problems : low wage, lack of work continuity and work safety, therefore, the government should help them by enabling them to have work continuously, enforcing the wage rate and providing an investment fund.

Most home workers in Nakornnayok Province were female. There were nine types of work that home workers do. The most popular type was weaving foot rugs. Most home workers did not form a group. However, group – forming could be found in making brooms.

2. Most of the sample were females, aged 31-40. They finished primary school. Most subcontracted the work from wither home workers or middlemen or brokers. They had been home workers for less than 5 years. They had never worked at any factory before. Some also had another primary occupation - that is, they were engaged in agriculture.

3. Home workers' need to upgrade their skill. The following were found :

1) Characteristics of their need to upgrade skills. The home workers needed training because they wanted to improve their skills to meet the market demand. They wanted to have training on the work they currently took to do at home because they did not to start a new occupation and because the market was available for the goods they were now producing. They thought that training would help upgrade their skills and enable them to earn more money.

2) Details of their need to upgrade skills. Most home workers under the study have never taken an observation tour. Some took an observation tour to see other production process than their own work, i.e., artificioal flower invention. They thought observation tours were very necessary for upgrading the skills, for they could learn from others that were successful and they could develop their own and their group members' skills. Those who wanted to take an observation tour to see the production activities similar to theirs were more or less the same number as these who want to see other production activities. The fower wanted to see the work pattern and procedures of other groups, whereas the latter wanted to have a

supplementary occupation so as to earn extra income. Both groups thought they could learn the weaknesses and strengths of other groups and could use the acquired knowledge to improve their own work and finding markets.

3) Operational pattern to upgrade skills. The home workers thought it was necessary to form groups to have work continuously and more than before and to find the market by themselves. They also thought that group – forming would enable community people to have job security and additional income and to find markets by themselves.

Recommendations

1. Characteristics of the need to upgrade skills

1) Home workers should be trained in small groups to develop their skills.

2) They should be trained on a higher skill level to increase the product value.

3) There should be a test to see whether home workers' skills reach the required standard and those who passed the test must be given a certificate.

2. Details of their need to upgrade skills

Observation tours should be arranged to take home owners to see production activities in other successful communities.

3. Operational pattern to upgrade skills

1) Home workers should be encouraged to form groups and network to strengthen their bargain power.

2) The stronger groups should serve as guides or advisers of the weaker ones.